

Arbeidstilsynet
Postboks 4720 Sluppen
7468 TRONDHEIM

Vår ref.
24/05196-6

Deres ref.
2024/45387

Dato
17.12.2024

NMBUs hørings svar på høring av forslag til endringer i arbeidsmiljøloven § 4-3 og endringer i forskrift om utførelse av arbeid – Tydeligere regulering av psykososialt arbeidsmiljø

Vi viser til deres brev datert 1. oktober 2024. I høringsuttalelsen velger vi, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, å gi en generell tilbakemelding, et forslag til utvidelse av den foreslåtte lovteksten og besvare to konkrete spørsmål som kommer frem i høringsnotatet. Avslutningsvis fremmer vi en kommentar for tydeliggjøring av verneombudets rolle.

Generell tilbakemelding

Forslaget fremstår som godt gjennomarbeidet. Den foreslåtte lovteksten med tilhørende forskrift vil i vesentlig større grad enn dagens lovtekst fungere som veileder slik at arbeidsgiver, vernetjenesten og medarbeider sammen har et verktøy for å utvikle det psykososiale arbeidsmiljøet. Forventingene til hva arbeidsgiver i praksis skal gjøre fremstår som tydeligere. Dette er endringer vi setter pris på.

Forslag til utvidelse

Den praktiske forståelsen, utledet av definisjonen av psykososialt arbeidsmiljø i høringsnotatet, begrenses til arbeidets organisering og mellommenneskelige relasjoner. I universitets og høyskolesektoren vil en slik forståelse av arbeidsmiljø oppleves som snever. For medarbeidere i vår sektor vil meningsinnholdet i jobben, fremtidsro og medvirkning sees på som så viktige arbeidsmiljøfaktorer at det vil være unaturlig å utelate det i en definisjon da et slikt meningsinnhold skapes kollegaer imellom i arbeidssituasjonen.

I praksis tas beslutninger i driftssituasjoner eller på beslutningsarenaer der ledermøter, tillitsvalgte og vernetjenesten forholder seg til samme saksgrunnlag og samme kontekst. Om arbeidsmiljølovens § 4-3 ikke legger til grunn en tilstrekkelig vid forståelse av konteksten arbeidet gjøres i vil HMS kunne bli en aktivitet ved siden av. I vår arbeidshverdag vil det gi HMS mindre fokus.

En mer faglig begrunnelse for å se psykososialt arbeidsmiljø i et lys som inneholder mening, fremtidstro og tilstrekkelig informasjon til å kunne utøve medvirkning på disse områdene finner vi i Thorsruds psykologiske jobbkrav fra 60-tallet, som ble formulert til 6 påstander i samarbeid med LO/NAF i forkant av Arbeidsmiljøloven i 1977. To av de seks kravene inneholdt kontekst, nr. 5 «Behov for å se sammenheng mellom arbeidet og omverdenen, i det minste slik at man kan se en viss forbindelse mellom det man utfører i arbeidet og det som betraktes som nyttig eller verdifullt» og 6 «Behov for å se at jobben er forenlig med en ønskelig fremtid uten at dette nødvendigvis innebærer avansement.» I tillegg fordrer nr. 3 «Behov for å kunne treffe beslutninger, i det minste innenfor et avgrenset området som den enkelte kan kalles sitt eget» noe kontekst om i hvilken sammenheng beslutningen skal tas.

Vårt forslag:

Ny bokstav i arbeidsmiljølovens 4-3

e) arbeidstakere opplever arbeidet meningsfylt og får tilstrekkelig kunnskap til å kunne utøve reell medvirkning.

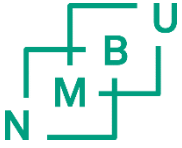
Svar på to spørsmål

I høringsnotatet side 28 åpnes det for innspill relatert til om arbeidsgivers medvirkningsplikt bør reguleres nærmere. Vi mener forskriften ville vært tydeligere på dette området om både medarbeideres rett og plikt til medvirkning kom frem i forskriften.

I høringsnotatets side 29 ønsker Arbeidstilsynet synspunkter på plassering av psykososiale krav. Vi vurderer at det å utvide antall forskrifter ikke er hensiktsmessig, men at bestemmelser om krav til psykososialt arbeidsmiljø passer best inn under forskrift organisering, ledelse og medvirkning.

Tydeliggjøring av verneombudets rolle

I forskriften vises det flere ganger til samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter. Fra vår sektor sitt ståsted har alle verneombud og med siste utvidelse av hvilke virksomheter som verneombudsordningen omfatter vil virksomheter som har en størrelse som gjør det naturlig at en ansatt representerer flere være pålagt å ha verneombud. Vi vil påpeke at en endring til å benytte «verneombud» i stedet for «deres representanter» ville tydeliggjort verneombudets rolle. Sammenblanding med tillitsvalgtsrollen eller tilfeldig utvalgte medarbeidere i prosjekter kunne vært unngått.

Vennlig hilsen

Siri Fjellheim
Rektor

Lars Atle Holm
Direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Arbeidstilsynet		Postboks 4720 Sluppen	7468 TRONDHEIM